



Компетентісний вимір професійного стандарту вчителя Нової української ШКОЛИ

Лілія Гриневич



Ключ до успіху освітньої системи - учитель

- Підняття соціального статусу (престижність професії у суспільстві , рівень заробітної плати, стимули до професійного розвитку)
- Підвищення вимог до професії (оновлення професійного стандарту, вимог до освітніх програм підготовки та професійного розвитку, збільшення часу на програми підняття кваліфікації упродовж кар'єри)

Що таке стандарт?



Стандарт як професійні цінності

загальні ідеї та положення, описують необхідні компетентності - знання, уміння, ставлення



Стандарт як мірило

описує певні кваліфікаційні рівні за критеріями

Професійний стандарт має описати, що вчителі повинні знати і бути здатними робити, а також очікувані рівні досягнень *(Toledo, 2017)*



Стандарт як політичний інструмент

технічний

орієнтований на вимірювання, моніторинг, порівняння та регулювання професійної діяльності

розвивальний

містить визначення компетентностей, що вказують на результативність, підкреслює цінності, мету та ролі в навчанні

**Який ми
обираємо
стандарт?**



Нормативно-правове забезпечення

Закон України «Про вищу освіту» (2014)

Стаття 1

якість вищої освіти - відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

Стаття 9 п.6

Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів (за наявності), якщо інше не передбачено законодавством.



Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження «Методики розроблення професійних стандартів», 2018

5. Професійні стандарти використовуються у сферах:

- розроблення освітніх програм/стандартів та навчально-методичних матеріалів для всіх форм і видів освіти, навчання працівників на виробництві, підготовки педагогічних/науково-педагогічних працівників;
- розроблення стандартів оцінювання результатів навчання, присвоєння здобувачам професійних кваліфікацій, оцінювання відповідності отриманих професійних кваліфікацій працівників, випускників закладів освіти;
- проведення процедур підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб;
- формування єдиних критеріїв оцінювання компетентностей здобувачів професійних кваліфікацій, незалежно від шляхів (формальна чи неформальна освіта, неформальне чи інформальне (спонтанне) навчання) їх отримання;
- професійної орієнтації населення, в тому числі учнів і студентів закладів освіти, працівників та безробітних;

Яка структура стандартів?



сфери професійної діяльності



домени викладання



етапи кар'єри



описи компетентностей

Сфери діяльності вчителя (стандарт Чехії)

Професійна етика

- Загальні положення
- Принципи співпраці з дитиною
- Принципи спілкування
- Відповідаль-ність та прийняття рішень

Учитель та його професійне “Я”

- Професійні знання і вміння
- Саморефлексія та особистісний розвиток
- Специфічні професійні знання і вміння

Учитель та його учні

- Планування
- Навчальна підтримка
- Оцінка прогресу і результатів навчання
- Навчання учнів оцінювати власну роботу
- Рефлексія
- Клімат

Учитель та його оточення

- Обмін і співпраця
- Спілкування з батьками
- Спілкування з соціальними партнерами

Учитель-початківець

Самостійний учитель

Видатний учитель

Зразковий учитель



Сфери діяльності вчителя (стандарт Австралії)

Професійні знання

- 1. Знати учнів і те, як вони навчаються
- 2. Знати зміст і як його викладати

Професійна практика

- 3. Планувати та впроваджувати ефективне викладання та навчання
- 4. Створювати і підтримувати сприятливі та безпечні умови навчання
- 5. Оцінка, зворотний зв'язок і звіт про навчання учнів

Професійне залучення

- 6. Підвищувати свою кваліфікацію
- 7. Професійно взаємодіяти з колегами, батьками /піклувальниками та громадою.

Випускник

Досвідчений вчитель

Висококваліфікований
вчитель

Провідний вчитель



Рамка безперервного професійного розвитку вчителів (Британська Рада)

Складові професійної діяльності:

- ✓ планування уроків та курсів
- ✓ розуміння учнів
- ✓ організація уроку
- ✓ евалюація та оцінювання навчальних досягнень
- ✓ знання предмета та методики його викладання
- ✓ керування власним професійним розвитком

СПЕЦІАЛІСТ

УЧИТЕЛЬ II КАТЕГОРІЇ

УЧИТЕЛЬ I КАТЕГОРІЇ

УЧИТЕЛЬ ВИЩОЇ
КАТЕГОРІЇ



Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» 2018 рік

Перелік трудових функцій:

- А** Планування і здійснення освітнього процесу
- Б** Забезпечення і підтримка навчання, виховання і розвитку учнів в освітньому середовищі та родині
- В** Створення освітнього середовища
- Г** Рефлексія та професійний саморозвиток

- Д** Проведення педагогічних досліджень
- Є** Надання методичної допомоги колегам з питань навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів початкових класів закладу загальної середньої освіти
- Ж** Узагальнення власного педагогічного досвіду та його презентація педагогічній спільноті
- З** Оцінювання результатів роботи вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ УЧИТЕЛЯ



**професійна ідентичність
учителя**



**партнерська взаємодія з
учасниками освітнього процесу**

Стандарт як інструмент забезпечення якості освіти вчителів

- Співвідношення між професійним стандартом і навчальними результатами учнів
- Співвідношення між професійним стандартом і оцінюванням вчителя
- Систематичне поєднання між оцінюванням вчителя і його професійним розвитком
- Співвідношення між професійним стандартом, доступом до професії і структурою кар'єри
- Поєднання між оцінюванням учителя на базі школи і зовнішнім оцінюванням
- Взаємозв'язок між формувальним оцінюванням вчителя і оцінюванням, що має наслідки для кар'єри
- Співвідношення між вміннями, які формуються під час здобуття педагогічної освіти і професійним стандартом, який застосовується для оцінювання вчителя

КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНЯ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ



Вільне володіння
державною мовою



Здатність спілкуватись рідною (у разі
відмінності від державної) та
іноземними мовами



Математична
компетентність



Компетентності в галузі
природничих наук, техніки
та технологій



Інформаційно-комунікаційна
компетентність



Екологічна
компетентність



Інноваційність



Навчання впродовж життя



Громадянські та соціальні
компетентності



Культурна компетентність



Підприємливість та фінансова
грамотність

5

Наскрізні (загальні) компетентності вчителя



громадянська компетентність



соціальна компетентність



культура самовираження



лідерська компетентність



підприємницька компетентність





ТРУДОВІ ФУНКЦІЇ ВЧИТЕЛЯ

- А** навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)
(застосування сучасних змісту освіти, методик і технологій)
- Б** партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу
- В** організація здорового, безпечного, розвивального,
інклюзивного освітнього середовища
- Г** управління освітнім процесом
- Д** безперервний професійний розвиток

15

Професійні компетентності вчителя



**А - Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)
(Застосування сучасних змісту освіти, методик і
технологій)**

A1



мовно-комунікативна компетентність

предметно-методична компетентність

A2



(предметна)

A3






інформаційно-цифрова компетентність






ТРУДОВІ ФУНКЦІЇ – ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Б - Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

- Б1**  психологічна
- Б2**  емоційно-етична
- Б3**  компетентність педагогічного партнерства

В - Організація безпечного, здорового, інклюзивного освітнього середовища


- В1**  інклюзивна
- В2**  здоров'язбережувальна
- В3**  проєктувальна

ТРУДОВІ ФУНКЦІЇ - ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Г - Управління освітнім процесом


Г1  прогностична

Г2  організаційна

Г3  оцінювально-аналітична

Д - Безперервний професійний розвиток

Д1  інноваційна

Д2  здатність до навчання
впродовж життя

Д3  рефлексивна

Кодифікація стандарту



Трудові функції

Б

Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу



Компетентності

Б2

Емоційно-етична компетентність



Здатності

Б21

Здатність усвідомлювати особисті відчуття й почуття, управляти власними емоційними станами



Знання

Б2131

Типи та інтенсивність емоцій, причини їх виникнення



Уміння

Б21У1

Усвідомлювати і конструктивно реагувати на прояви емоцій без осуду, скеровувати та підтримувати увагу в процесі педагогічної діяльності



ТРУДОВІ ФУНКЦІЇ	ПРЕДМЕТИ ТА ЗАСОБИ ПРАЦІ	ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	ЗНАННЯ	УМІННЯ ТА НАВИЧКИ
А. застосування сучасних змісту освіти, методик і технологій	персональний комп'ютер, інші засоби оргтехніки; підручники, навчальні та методичні посібники, вказівки, рекомендації в паперовій та електронній формах, засоби наочності, педагогічні програмні засоби	А1. мовно-комунікативна компетентність А11. здатність до спілкування державною мовою	А1131. український правопис А1132. інтонаційні та позамовні (міміка, жести, рухи) засоби виразності мовлення	А11У1. здійснювати професійну усну та письмову комунікацію засобами державної мови А11У2. застосовувати прийоми збагачення усного й писемного мовлення учнів, відповідно до конкретної теми чи певного мовного рівня
		А12. здатність до спілкування іноземною мовою (за потреби)	А1231. стилістичні й граматичні правила іноземної мови, необхідні для спілкування у професійному середовищі	А12У1. зрозуміло висловлювати свої бажання, наміри, а також пояснювати смисл своїх дій в освітньому середовищі
		А13. здатність розвивати мовно-комунікативну компетентність в учнів	А1331. стратегії комунікації	А13У1. формувати в учнів здатність до взаєморозуміння /міжособистісної взаємодії/ засобами активної і пасивної комунікації



Б2. Емоційно-етична компетентність

Б23. Здатність усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі

Спеціаліст

Поважає розмаїття думок і поглядів, приймає й поцінює інакшість

II категорія

Взаємодіє з учнями та їх сім'ями, що належать до різних соціокультурних груп, на основі принципів прийняття, поваги, недискримінації;

використовує в освітньому процесі завдання та показники сталого розвитку локальних і глобальних спільнот

Розкриває потенціал для креативних колективних рішень щодо подолання проблем, які впливають на місцеву громаду або глобальне суспільство

I категорія

Спілкується, ураховуючи культурні й особистісні відмінності усіх учасників освітнього процесу, переваги і/чи обмеження окремих груп чи осіб, виявляючи розуміння й співпереживання, сприяючи примиренню

Використовує методики, що формують в учнів усвідомлення важливості мирного співіснування людей, взаємозв'язку та взаємовпливу особистості, локальних і глобальних систем

Вища категорія

Використовує методики формування в учнів системного мислення, що спрямовані на розуміння чинників та обставин, які породжують проблеми; пошук рішень, що базуються на співпраці й міждисциплінарності

Використання стандарту



для розробки відповідних освітніх програм бакалавра і магістра



акредитації освітніх програм підготовки вчителів



самооцінки вчителя



планування підвищення кваліфікації



сертифікації (атестації) вчителя



Дякую за увагу!